

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Hoe om te gaan met de momenten die je krijgt aangereikt

door **Rien Fraanje** De auteur is oud-directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. In deze rubriek belicht hij de politieke actualiteit vanuit de kunsten.

De Amerikaanse regisseur en scenario-schrijver Richard Linklater zette in de periode 2002-2013 vrijwel elk jaar een vaste groep acteurs voor enkele weken bij elkaar om het verhaal te vertellen van Mason jr., zijn zus Samantha en hun gescheiden ouders Mason en Olivia. De Mason jr. van 6 jaar die door zijn moeder van school wordt gehaald, wordt gespeeld door dezelfde acteur als die de Mason speelt die elf jaar later zijn eindexamen heeft gehaald. En de jonge vader die aan het begin van de film met zijn stoere Pontiac het leven van zijn kinderen weer inrijdt nadat hij na de scheiding anderhalf jaar in Alaska zijn geld heeft verdiend, en de vader die aan het eind van de film zijn zoon van wijze raad voorziet nadat de verkering met zijn eerste grote liefde voorbij is, worden beide gespeeld door de immer overtuigende Amerikaanse acteur Ethan Hawke.

De acteurs worden dus met de personages telkens een jaar ouder. Voor de opgroeiende kinderen zijn geen verschillende kindacteurs ingezet. En voor de ouders zijn met het verstrijken van de jaren geen kunstgrepen via schmink en grime toegepast. Dat maakt dat de personages en het verhaal sterk

zijn en zeer overtuigend; het lijkt erop dat we niet naar een speelfilm zitten te kijken, maar het echte leven van een gebroken Amerikaans gezin mogen aanschouwen.

Dat effect wordt nog eens versterkt door een moedige keuze die Linklater in zijn regie en scenario heeft gemaakt: de film *Boyhood* vertelt geen rond verhaal, maar laat fragmenten uit vier mensenlevens zien die ook over ons hadden kunnen gaan. Zo zien we een stevige discussie over een al dan niet gedane en verbroken belofte van vader aan zoon, waarbij we niet weten wie gelijk heeft. We hoeven dat ook niet te weten om de film te begrijpen of beter: te beleven. Linklater wil ons alleen laten zien dat de illusie van een onvervulde belofte en van het verwerken van een teleurstelling vormend is in elk mensenleven.

Feilbaarheid

Boyhood laat ons de feilbaarheid van de mens in zijn volle omvang zien. Er wordt geslagen, geruzied en (te veel) gedronken, maar ook: gelachen, gezongen, feestgevierd en liefgehad. Deze mensen proberen onmiskenbaar iets van hun leven te maken. Daarbij gaat zeker weleens wat mis, maar de hoop

Film: Boyhood (2014). Regie en scenario: Richard Linklater. Met o.a.: Ellar Coltrane, Patricia Arquette en Ethan Hawke.

domineert. Het kan niet anders dan dat je als kijker van deze mensen gaat houden.

Als er een rode draad in het bijna drie uur durende epos moet worden aangewezen, dan is het wel de zoektocht naar de zin van het leven waardoor vader, moeder en zeker ook Mason jr. zich laten leiden. Mason senior wil goedmaken wat fout ging. Hij wil een aanwezige en goede vader zijn voor de kinderen, die hem te lang moesten missen. Hem is uiteindelijk een tweede kans gegund, want ergens halverwege de film blijkt hij een nieuwe liefde te hebben gevonden en mag hij zelfs opnieuw vader worden.

Alcohol

De moeder van Mason jr. is in deze film niet zo'n geslaagde tweede kans gegeven. Haar leven staat de gehele film eigenlijk in het teken van de opvoeding van de kinderen. Ze werkt hard om het hoofd boven water te houden. Ze wordt ook opnieuw verliefd, maar ze blijkt consequent voor mannen te vallen die een voorliefde voor alcohol hebben, waarna nieuwe breuken volgen. Als Mason jr. op het punt staat het ouderlijk huis te verlaten en zijn spullen bij elkaar zoekt voor de verhuizing naar de campus op de universiteit, treft hij zijn moeder in tranen aan. De aankomende leegte beangstigt haar: 'Ik dacht dat er meer zou zijn.'

Kort daarvoor heeft Mason zijn vader de sleutelvraag gesteld: 'So, what's the point?', door de ondertitelaar vertaald als: 'Wat heeft het voor zin?' Mason sr. reageert eerst nog niet-begrijpend: 'Wat?' Zoon repliceert: 'Dit allemaal. Alles.' Vader glimlacht: 'Wat de zin van alles is? Weet ik veel. Dat weet niemand. Iedereen doet maar wat. Het mooie is dat je dingen voelt. Dat moet je koesteren.'

Het zien van deze film laat zich dan al bijna voelen als een religieuze ervaring. Net als in het Bijbelboek Esther wordt er in de dialogen niet expliciet verwezen naar God, maar de zoektocht naar het hogere is alom aanwezig.

Linklater laat uiteindelijk een ander personage een beter antwoord op de sleutelvraag geven. In de slotscène van de film wandelt Mason met drie nieuwe studiegenoten door de indrukwekkende natuur van Texas. De lucht is zwanger van verwachting over al het moois dat het leven deze jonge mensen nog te bieden heeft. Een van hen merkt op: 'Iedereen zegt toch altijd dat je het moment moet pakken? Ik denk eigenlijk dat het net andersom is: dat het moment ons pakt.' Dan valt het kwartje bij Mason. 'Ja', zegt hij, 'en het moment is eigenlijk altijd nu.'

Dat is waar het leven over gaat: over hoe je omgaat met de momenten die je krijgt aangereikt.